

Nr 4.

Av herr **Hederstierna**, om anslag till Föreningen för folkbad.

Riksdagen har, såsom jag även i motion (nr 48) vid förra årets riksdag erinrat om, i skrivelse (nr 160) till Kungl. Maj:t den 27 april 1918, föranledd av motioner i båda kamrarna,¹ anhållit, det täcktes Kungl. Maj:t »låta utreda, huruvida och i vad mån åtgärder från statens sida kunna vidtagas för att å landsbygden och särskilt i större befolkningscentra befrämja tillkomsten av badanstalter».

Sedan denna skrivelse avläts, hava nu förflutit nära 10 år. Visserligen har flertalet av dessa år kännetecknats såsom ekonomisk kristid. Men detta har icke hindrat, att man hos flera nationer tagit sig an sådana samhällsuppgifter, som visat sig vara ägnade att stärka folkhälsan. En fråga, som därvid från olika sidor upptagits till praktisk lösning, är utvecklandet av kroppskulturen, den individuella kroppsvården.

I Sverige har visserligen sedan flera årtionden tillbaka framgångsrikt arbetats på sanitära förbättringar och det uppväxande släktets fysiska vård. Men först med ett allmännare införande bland skolbarnen av kroppsovningar och bad torde man hava börjat närma sig målet att skapa ett friskt släkte. Vår tids hygieniska sakkunskap anser dock, att man även måste komma därhän, att varje vuxen människa flitigt använder sig av bad och nyttiga kroppsovningar, bland vilka särskilt förtjänar nämnas simning. Härom skriver exempelvis den framstående badläkaren doktor Alfred Berghel: »Simning är idealet för den harmoniska utbildningen av kroppen, och det finns ingen kroppsovning, som kan jämföras med en väl ordnad simning». Samme läkare skriver: »Badstu med kall översköljning eller helst bassäng är för yngre och medelålders personer ett utmärkt bad, säkerligen det bästa.» Badstu med översköljning är också en badform, som enkelt och billigt låter sig anordna överallt. Den är för övrigt vår landsbygds forntida bad, och än i dag är badstun allmänt utbredd å Finlands landsbygd.

Emellertid vill det fortfarande synas, som om riksdagens nyssberörda skrivelse, i vilken uppskattningen av badens betydelse klart tillkännagives, icke från Kungl. Maj:ts senaste regeringars sida vunnit beaktande. Skrivelsen har

¹ I första kammaren (nr 121/1918) av herr G. H. von Koch och i andra kammaren (nr 249/1918) av herr Albert Zander.

varit remitterad till följande myndigheter och föreningar och besvarats av dessa å här angivna tider: *skolöverstyrelsen* den 22 september 1922, *Svenska provinsialläkareföreningen* den 14 augusti 1923, *medicinalstyrelsen* den 3 december 1923, *fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden* den 28 april 1924, *Föreningen för folkbad* den 19 december 1924 samt *Svenska nationalföreningen mot tuberkulos* den 30 januari 1925. Därefter har, såvitt kunnat utrönas, vidare remiss ej förekommit, vadan det kunnat väntas, att ärendet vore färdigt för slutlig handläggning.

Men ärendet vilar fortfarande i avvaktan på Kungl. Maj:ts prövning. Läget synes vara detsamma, som då jag inlämnade min motion vid förra årets riksdag.

Då jag icke desto mindre nu ånyo för riksdagen framlägger frågan om understöd åt den för badpropaganda arbetande Föreningen för folkbad, är det i övertygelse om, att följande omständigheter icke kunna undgå beaktande. I sitt utlåtande över förra årets motion i ämnet anförde statsutskottet såsom enda skälet till sitt avstyrkande av densamma, att förslaget måste anses innebära ett föregripande av den utredning, varom riksdagen gjort framställning hos Kungl. Maj:t. Då riksdagen med stöd av detta utlåtande avtog motionen, ansåg sig styrelsen för Föreningen för folkbad därav böra draga den slutsatsen, att riksdagen väntade, att Kungl. Maj:t skulle framlägga förslag i ärendet. I den förhoppningen ingav styrelsen för tredje gången framställning till Kungl. Maj:t om proposition till riksdagen om bidrag till föreningens verksamhet. Icke heller denna gång föranledde denna hänvändelse någon Kungl. Maj:ts åtgärd, och icke heller har försports, att Kungl. Maj:t i annat sammanhang ämnar giva riksdagen del av den utredning i ärendet, som föreligger. Det må därför tillåtas mig att här anföra ett par utdrag ur yttranden från socialstyrelsen och pensionsstyrelsen med anledning av remiss av Föreningens för folkbad framställningar om anslag.

Socialstyrelsen, som år 1926 tillstyrkte ett statsbidrag av 8,000 kronor åt föreningen, skriver i sitt utlåtande den 19 oktober 1927 över den nya framställningen: »Sin principiella ståndpunkt till frågan om statens medverkan för främjande av badväsendet har styrelsen angivit i sitt yttrande den 9 mars 1918 till riksdagens första kammars andra tillfälliga utskott över en inom första kammaren i ärendet väckt motion (nr 121). I detta yttrande, i vilket riksdagen i sin ovan åberopade skrivelse den 27 april 1918 förklarade sig i allt väsentligt instämma, framhöll styrelsen, att ordnandet av badväsendet borde vara i allt väsentligt en kommunens och landstingets angelägenhet och att statens medverkan härutinnan borde huvudsakligen inriktas på upplysningsverksamhet och i övrigt begränsas till att vara ledande och kontrollerande.

Någon anledning att frångå denna principiella ståndpunkt föreligger enligt styrelsens uppfattning icke. De rådgivande, vägledande och kontrollerande uppgifter, som på badväsendets område tillkomma staten, synes helst böra överlämnas till någon redan bestående statlig myndighet, exempelvis medicinalstyrelsen, med vars ämbetsuppgifter badväsendet torde få anses närmast sammanhöra. Kravet på direkt medverkan från statsmyndighets sida synes dock

styrelsen icke i och för sig ofrånkomligt. Om och i den mån en privat sammanslutning i mera avsevärd grad kan anses tjäna de uppställda syftemålen och erbjuda garantier för ett ändamålsenligt handhavande av upplysningsverksamheten böra dock hinder icke möta, att statens medverkan åtminstone tills vidare begränsas till att ekonomiskt stödja sammanslutningen. Med hänsyn framför allt härtill och då den verksamhet, som enligt tillgängliga handlingar utövades av Föreningen för folkbad, syntes i stort sett ändamålsenlig och svarende mot de uppställda syftemålen, tillstyrkte också styrelsen i utlåtande den 13 oktober 1926 föreningens ovanberörda ansökan om statsbidrag för budgetåret 1927—28.

Samma skäl, som betingade bifall till föreningens framställning under nästlidet år, synas alltjämt vara gällande. Vid sådant förhållande och under förutsättning, att den av riksdagen år 1918 begärda utredningen icke anses böra föranleda andra, mera direkta statsåtgärder för badväsendets befrämjande, finner sig styrelsen böra för sin del tillstyrka bifall till föreningens förevarande framställning om statsbidrag för budgetåret 1928—29.

De i föreningens skrivelse angivna sätten för användningen av det begärda statsbidraget¹ synas samtliga avse i allt väsentligt upplysnings- och rådgivningsverksamhet och vara i olika hänseenden ändamålsenliga. Att i samband med ett eventuellt beviljande av statsbidrag i alltför hög grad binda föreningen med hänsyn till sätten för medlens användning synes i övrigt icke böra ifrågakomma. Föreningens verksamhet befinner sig ju ännu så att säga på försöksstadiet, och allt för detaljerade föreskrifter i nämnda hänseende skulle därför möjligen kunna hämma och försvåra verksamhetens utveckling.

Såsom styrelsen i sitt ovanberörda utlåtande den 13 oktober 1926 anfört och på där anförda skäl, finner styrelsen en begränsning av anslaget till 8,000 kronor skälig. Förutsättning för anslagets utgående synes böra vara, att föreningens verksamhet bedrivs i allt väsentligt enligt den av föreningen i dess framställning angivna planen.

På grund av vad sålunda anförts får styrelsen tillstyrka, att föreningen för folkbad för budgetåret 1928—29 av statsmedel tillerkännes ett understöd för sin verksamhet av 8,000 kronor.»

Pensionsstyrelsen yttrade den 3 januari 1927 med anledning av remiss av förra årets framställning om bidrag bland annat följande: »Fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden avgåvo den 28 april 1924 infordrat yttrande med anledning av 1918 års riksdags skrivelse angående vidtagande av statsåtgärder för att å landsbygden befrämja tillkomsten av badanstalter; och får pensionsstyrelsen hänvisa till vad fullmäktige däri anfört rörande möjligheten för landsbygdens kommuner att från pensionsförsäkringsfonden erhålla medel för ordnande av sitt badväsen.

Såsom i fullmäktiges ovannämnda skrivelse framhållits, har pensionsstyrelsen till anordnande av badstugor på landsbygden i några enstaka fall anvisat bidrag av de överskottsmedel i pensionsförsäkringsfonden, vilka jämlikt kungl.

¹ Samma program, som anföres i åtta punkter mot slutet av denna motion.

brev den 15 oktober 1920 stått till förfogande för att bestrida kostnader för åtgärder, ägnade att i pensionsförsäkringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan. Vidare har styrelsen under åren 1922—1925 vid tre särskilda tillfällen anvisat bidrag av dessa medel till föreningen för folkbad för befrämjande huvudsakligen av dess upplysningsverksamhet. Sistnämnda bidrag hava uppgått till ett sammanlagt belopp av 8,000 kronor. Uti beviljandet av dessa bidrag ligger naturligtvis ett erkännande från pensionsstyrelsens sida av den betydelse, föreningens verksamhet måste anses äga för styrelsens arbete i folkhälsans tjänst. Då det gäller användningen av den del av fondens överskottsmedel, som enligt de av Kungl. Maj:t fastställda grunderna får tagas i anspråk för annan, folkhälsan gagnande verksamhet än den av pensionsstyrelsen bedrivna individuella sjukvården, måste emellertid en sådan arbetsuppgift som den ifrågavarande föreningens komma att stå tillbaka för en hel del andra ändamål, vilka i högre grad eller mera direkt sammanhänga med pensionsstyrelsens sjukvårdsarbete. Det är därför icke sannolikt, att ytterligare bidrag i framtiden kunna av styrelsen lämnas för befrämjande av föreningens verksamhet.

I likhet med socialstyrelsen finner emellertid pensionsstyrelsen det vara synnerligen önskvärt, att bidrag av statsmedel kunde beredas föreningen. Enligt styrelsens förmenande är föreningens verksamhet åtminstone i huvudsak av den natur, att enligt det av riksdagen år 1918 gjorda uttalandet statens medverkan bör anses påkallad för densamma upprätthållande.

På grund av vad sålunda anförts får styrelsen tillstyrka, att den av föreningen gjorda framställningen¹ bifalles.»

Redan vid den utredning i ärendet, som första kammarens andra tillfälliga utskott enligt sitt utlåtande nr 5/1918 underkastade detsamma, inhämtades yttranden från *medicinalstyrelsen* och *socialstyrelsen*. Den sistnämnda styrelsen, som i sitt ovan citerade yttrande refererat till sagda 1918 års utlåtande, anförde i detta bland annat följande:

»På åtskilliga platser har det visat sig, att badhusdriftens dåliga ekonomi närmast varit en följd av den låga badfrekvensen. Såsom redan förut framhållits, är ock kännedomen om badets hygieniska betydelse icke tillräckligt spridd. Det behöves en omfattande upplysningsverksamhet för att åstadkomma förbättring i detta avseende. Önskvärt vore därför, att en förening bildades med lokalorganisationer i olika delar av landsorten och med syfte att främja intresset för bad hos alla samhällsklasser av vårt folk.» Härefter anger socialstyrelsen några sätt, på vilka detta enligt dess åsikt skulle kunna ske, såsom genom att i tal och skrift sprida upplysning om badens betydelse för hälsan, genom att skapa en viss intressemedverkan från ortsbefolkningens sida i fråga om folkbadens omhändertagande samt genom att tillhandagå med råd och upplysningar rörande badanstalters anläggning och skötsel.

I sin skrivelse i frågan uttalar sig riksdagen härom sålunda:

»Uti omförmälda, av socialstyrelsen avgivna och i riksdagens vederbörande utskotts betänkande i ämnet intagna yttrande synes styrelsen på ett klargöran-

¹ Denna avsåg anslag å 10,000 kronor

de sätt behandlat föreliggande spörsmål; och överensstämma däri gjorda uttalanden i allt väsentligt med riksdagens uppfattning.

I likhet med socialstyrelsen anser riksdagen, att ordnandet av det kommunala badväsendet bör bara en kommunens och landstingets angelägenhet. Statens medverkan härutinnan bör huvudsakligen inriktas på upplysningsverksamhet och inskränkas till att vara ledande och kontrollerande.»

Den uppfattning i frågan, för vilken enligt det ovanstående socialstyrelsen uttalat sig och som riksdagen förklarat i huvudsak vara överensstämmande med dess egen uppfattning, innebar alltså bland annat, att staten kunde hava anledning medverka till upplysningsverksamhet för främjande av intresset för bad och att för detta ändamål en förening kunde vara önskvärd. Det synes under sådant förhållande förtjänt av beaktande från riksdagens sida, att den ovan omnämnda Föreningen för folkbad, som stiftades i Stockholm år 1921, sedan dess har bedrivit sin verksamhet inom hela landet och därvid sökt fylla just de uppgifter, som socialstyrelsen synes hava avsett att genom dylik förening få tillgodosedda.

Föreningen för folkbad vill vinna sitt mål dels genom propagandaverksamhet, dels genom förmedlande åt myndigheter och enskilda av sakkunniga utredningar, råd och upplysningar i badfrågor samt tillhandahållande av ritningar och beskrivningar å smärre badhus av standardtyper.

Föreningen i fråga har under sin nu mer än 6-åriga verksamhet lyckats erhålla förbindelse med ett stort antal personer och institutioner i olika delar av vårt land. Sålunda räknade den vid slutet av år 1927 bland sina medlemmar 12 stadsläkare, 45 provinsialläkare, 16 andra läkare och, såsom korporativa medlemmar, Svenska provinsialläkareföreningen, Svenska stadsläkareföreningen, åtskilliga idrotts- och fackföreningar, 18 kommunala förvaltningar samt 9 enskilda badhusförvaltningar. Det sammanlagda medlemsantalet var i sistförlutna december 228, vilket i och för sig ej är högt, men dock med hänsyn till den ogynnsamma ekonomiska konjunkturen ingalunda obetydligt. Uppenbarligen torde emellertid en dylik förenings berättigande mindre böra bedömas efter dess medlemsantal än efter dess arbete utåt. I detta hänseende må här nämnas, att föreningen genom sitt sekretariat besvarat förfrågningar i badspörsmål från provinsialläkare, hälsovårdsnämnder, industrier och diverse badintresserade personer från olika delar av landet samt dels direkt, dels genom ombud spritt ett flertal propaganda-flygblad i badfrågan. Vidare har föreningen bland annat föranstaltat en uppsats i 1926 års almanacka »Om bad såsom medel för folkhälsan förr och nu», tagit initiativ till en talrikt och representativt besökt badkongress i Stockholm år 1925, utgivit en rikt illustrerad, populär bok, »Bad och folkhälsa», innehållande föredragen och diskussionsinläggen vid sagda kongress, låtit utarbeta och mot låga självkostnadspriser tillhandahållit ritningar och beskrivningar till enklare bad, avsedda för landsbygden, ävensom badregler för inomhusbad, under år 1926 anordnat tvenne radioföredrag i badfrågan samt tillsammans med A.-B. Svensk filmindustri

åstadkommit några badpropagandafilmer, som visats å flera biografers s. k. journalprogram och som, sammanställda och försedda med text, uthyras mot billig avgift åt skolor och andra intresserade såsom hjälpmedel i badpropagandan. Även tillhandahåller föreningen föreläsare och skioptikonbilder. En betydelsefull uppgift har föreningen i sitt samarbete med pensionsstyrelsen, i det att föreningen dels sprider kännedom om möjligheterna för bidrag eller lån från denna för badanläggningars uppförande, dels kommer att utöva kontroll över med dylika bidrag uppförda badanläggningars drift, det senare med hjälp av lokalavdelningar inom länen. Den första lokalavdelningen av dylikt slag har i fjol bildats i Kristianstads län på initiativ av landshövdingen Johan Nilsson.

Ett viktigt led i föreningens verksamhet är att söka uppmuntra till ökad badfrekvens i befintliga badanläggningar. Härvidlag torde organiserandet av lokala föreningar böra vara en viktig faktor, och lämnar föreningen anvisningar i fråga om stadgar och förvaltningsdetaljer härvidlag. Det må även hänvisas till det utförliga omnämmande av föreningen och dess verksamhet, som göres (å sid. 445) i »Social handbok», utgiven av kanslirådet G. H. von Koch.

Oaktat föreningens organisation till väsentlig del är baserad på frivilligt, oavlönat arbete, äro givetvis vissa utgifter ofrånkomliga för att möjliggöra den sålunda antydda verksamheten. Föreningen har hittills bestritt dessa utgifter dels genom sina medlemmars avgifter och mindre gåvor, dels genom vissa anslag av kungl. pensionsstyrelsen, dels slutligen i fråga om utgivandet av badkongressens förhandlingar med ett av Kungl. Maj:t beviljat anslag å 3,000 kronor. Endast tack vare stor sparsamhet i sina utgifter och fondering av ständiga medlemmars avgifter samt av de medel, som inflyta för föreningens standardritningar, ställde sig föreningens ekonomi år 1926 enligt den av revisorerna granskade och godkända balansräkningen sålunda:

Ingående balanskonto pr ¹/₁ 1926.

Tillgångar:

Kassabehållning	kr.	145: 90
Kapitalräkning i bank	»	3,100: —
Giroräkning i bank (Badhusritningars fond kr. 691: 55)	»	3,625: 39
	Summa kronor	6,871: 29

Skulder:

Ständiga ledamöters fond	kr.	3,100: —
Badhusritningars fond	»	691: 55
Vinst- och förlustkonto — utgående vinst	»	3,079: 74
	Summa kronor	6,871: 29

Vinst- och förlustkonto pr ³¹/₁₂ 1926.

Inkomster:

Ingående balanskonto — föregående års vinst	kr.	3,079: 74
Årsavgifter	»	954: 60

Ständiga ledamöters avgifter	kr.	845:—
Badhusritningars konto:		
Fonderade medel	kr.	691:55
För ritningar	»	332:95
Badkongressens konto	»	1,024:50
Badkongressens konto	»	139:92
Bokförsäljningskonto, Bad och folkhälsa:		
Av statskontoret	kr.	3,000:—
Bokförsäljning, annonser m. m.	»	1,295:10
Smärre bok- och ströbladsförsäljningskonto	»	4,295:10
Intressekonto	»	256:65
Diverse inkomster	»	157:07
	»	14:50
		<hr/>
	Summa kronor	10,767:08

Utgifter:

Avsättning till Ständiga ledamöters fond	kr.	845:—
Badhusritningars konto:		
Årets utgifter	kr.	225:71
Fonderade medel	»	798:79
Badkongressens konto:		
Årets utgifter	kr.	12:—
Fonderade medel	»	127:92
Bokförsäljningskonto, Bad och folkhälsa	»	139:92
Bok- och ströbladsförsäljningskontot	»	5,572:50
Sekretariatets konto	»	217:35
Diverse utgifters konto	»	1,015:66
Sammanträdens konto	»	234:20
Inventariers konto	»	54:20
Utgående balanskonto — årets vinst	»	190:—
	»	1,473:75
		<hr/>
	Summa kronor	10,767:08

Utgående balanskonto pr ³¹/₁₂ 1926.

Tillgångar:

Kassabehållning	kr.	376:79
Kapitalräkning i bank	»	3,945:—
Checkräkning i bank (Badhusritningars fond kr. 798:79, Badkongressens fond kr. 147:92)	»	2,023:67
		<hr/>
	Summa kronor	6,345:46

Skulder:

Ständiga ledamöters fond	kr.	3,945:—
Badhusritningars fond	»	798:79
Badkongressens fond	»	127:92
Vinst- och förlustkonto — utgående vinst	»	1,473:75
		<hr/>
	Summa kronor	6,345:46

Det är emellertid påtagligt, att, i och med att föreningen genom spridningen av kännedomen om dess tillvaro får ett allt vidsträcktare verksamhetsområde, något, som för fullföljande av arbetet för föreningens mål också är en nödvändighet, det kräves ett kraftigare ekonomiskt stöd, än som hittills stått föreningen till buds.

Det synes angeläget, att riksdagen, som en gång uttalat sitt intresse för främjandet av landsbygdens badmöjligheter, tager avgörande ställning till frågan, huruvida berörda förenings verksamhet är för ändamålet önskvärd. Med den enkla organisation, som föreningen har och avses komma att bibehålla och som i och för sig icke drager några nämnvärda kostnader, behöver ett anslag till föreningen icke förbinda till fortsatta årliga anslag. Men påtagligt är, att, om från statens sida icke nu lämnas ett bidrag, som medger en insats, som står i rimligt förhållande till det långa och målmedvetna förberedelsearbete, som föreningen hittills bedrivit, kan det befaras, att föreningens arbete kommer att ganska hastigt avvecklas.

Med ett tillskott till föreningens ekonomi av 10,000 kronor har föreningen avsett att åtminstone under någon tid framåt kunna verka enligt följande program:

1. Understöd för anordnande i landsorten av föreläsningar rörande badfrågan.
2. Tryckning av propagandalitteratur i badfrågan.
3. Utarbetande och tillhandahållande av ritningar, beskrivningar och kostnadsförslag till badanläggningar för landsbygden.
4. Insamlande och bearbetande av erfarenheter å badteknikens område inom och utom landet samt av statistiska och bokföringsuppgifter från svenska badhusanläggningar.
5. Förmedlande av sakkunniga utredningar, råd och upplysningar i badärenden åt myndigheter och enskilda.
6. Tryckning och distribution av badhusstatistik samt råd och rön rörande badhusdrift.
7. Organiserande av badhusförvaltningar och ledande av kontrollen över badanläggningar i landsorten och vad därmed samhör.
8. Utsändande av propagandalitteratur m. m. (kuvert, postporton, adressskrivning och expedition).

I fråga om möjligheten att åstadkomma smärre badanläggningar å landsbygden må i detta sammanhang framhållas, att den medverkan härtill, som kungl. pensionsstyrelsen och nationalföreningen mot tuberkulos på initiativ av landshövding Oscar von Sydow i Göteborgs och Bohus län år 1922 inledde, genom att lämna bidrag till några dylika anläggningar, visat sig synnerligen välsignelsebringande. Hittills hava genom resp. landshövdingars förmedling till nio län lämnats dylika anslag för sammanlagt 54 stycken badstugor. Bland villkor, som härvid pläga uppställas, är att, därest en lokalavdelning av Föreningen för folkbad för länet kommer att inrättas, nämnda lokalavdelning skall äga att öva tillsyn över badstugornas verksamhet. Dessa badstugor, av

vilka några redan varit färdiga tre år, andra ett à två år — uppförda efter ritningar, som uppgjorts antingen av Svenska nationalföreningen mot tuberkulos eller Föreningen för folkbad — hava tillvunnit sig allt större intresse från befolkningens sida, enligt vad statistiken visar. Det må tilläggas, att det från pensionsstyrelsens sida även ställes i utsikt, att under vissa förhållanden lån kunna erhållas på billiga villkor från pensionsförsäkringsfonden för uppförande av badhus. Givetvis förutsättes emellertid, att genom enskilda initiativ och personlig medverkan respektive ortsbefolkning skall delta i arbetet för badstugornas åstadkommande. Men härtill kräves sådan propaganda, för vilken Föreningen för folkbad arbetar.

Vad riksdagen i sin skrivelse till Kungl. Maj:t år 1918 avsett att få utrett beträffande landsbygdens badfråga synes genom den erfarenhet, som vunnits bland annat genom kungl. pensionsstyrelsens och Föreningens för folkbad verksamhet, så tillvida kunna redan nu anses vara klarlagt, att den närmaste åtgärd, som från statens sida bör kunna göras för att befrämja tillkomsten av badanstalter å landsbygden, torde vara att lämna ekonomiskt stöd åt nämnda förening. Det vill synas, att ett dylikt bidrag för att betrygga sagda verksamhet nu bör bestämmas till 10,000 kronor.

I det jag beder få ställa till vederbörande utskotts förfogande ett exemplar av föreningens stadgar, revisionsberättelse över föreningens verksamhet år 1926 samt ett antal av föreningens flygblad, får jag med stöd av vad sålunda anförts hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i 1928—29 års stat anslå ett belopp av 10,000 kronor att genom socialdepartementet och under den kontroll i fråga om medlens användning och redovisning, som kan befinnas erforderlig, tillhandahållas Föreningen för folkbad för bedrivande av dess verksamhet i huvudsak enligt här ovan angivna riktlinjer.

Stockholm den 16 januari 1928.

Carl Hederstierna.